

DW: Περισσότεροι άθεοι στην Τουρκία του Ερντογάν

09/Jan/2019 12:00

© picture-alliance/dpa/R. Witschel

"Στην Τουρκία υπάρχει ένας θρησκευτικός καταναγκασμός" λέει ο Αχμέτ Μπαλιαμέζ. Αυτό όμως ενοχλεί ολοένα περισσότερους Τούρκους. Διερωτώνται: "Είναι αυτό το πραγματικό Ισλάμ;" Αν κοιτάξει κανείς τους σημερινούς πολιτικούς και τις αξίες που πρεσβεύουν, αυτές παραπέμπουν στην πρώτη περίοδο της ισλαμικής πίστης. "Αυτό που ζούμε τώρα είναι το Ισλάμ στην πρωταρχική του μορφή", σημειώνει ο ίδιος.

Ο Αχμέτ Μπαλιαμέζ αυτοπροσδιορίζεται ως άθεος. "Κατάγομαι από μια αρκετά θρησκευόμενη οικογένεια. Η νηστεία και η προσευχή ήταν για μένα απολύτως φυσιολογικά" αναφέρει ο 36χρονος απόφοιτος Πληροφορικής που αποφάσισε να μην πιστεύει σε κανέναν θεό.

Σύμφωνα με πρόσφατη έρευνα το δημοσκοπικού ινστιτούτου Konda ο αριθμός των Τούρκων που δηλώνουν άθεοι αυξάνεται. Τα τελευταία δέκα χρόνια ο αριθμός τους έχει τριπλασιαστεί. Ο αριθμός των πολιτών που προσδιορίζονται ως μουσουλμάνοι έχει μειωθεί από το 55 στο 51%. Συντηρητικοί κύκλοι ωστόσο συνεχίζουν να τονίζουν ότι η τουρκική κοινωνία αποτελείται κατά 99% από μουσουλμάνους. Το τουρκικό υπ. Θρησκευμάτων είχε αναφέρει επίσημα το 2014 ότι το 99,2% του τουρκικού πληθυσμού είναι μουσουλμάνοι. Επομένως ήταν αναμενόμενο η πρόσφατη

δημοσκοπήση να προκαλέσει έντονες αντιδράσεις.

Το Ισλάμ ως πράξη υπακοής

ΟΤσεμίλ Κιλίτς είναι συγγραφέας και θεολόγος. Πιστεύει ότι μπορεί το 99% των Τούρκων να δηλώνουν μουσουλμάνοι στο θρήσκευμα, ωστόσο αυτό δεν σημαίνει ότι το Ισλάμ παίζει σημαντικό ρόλο στη ζωή τους από πολιτισμική και κοινωνιολογική άποψη. Ο Κιλίτς θεωρεί ότι πολλοί εκλαμβάνουν ως θρησκευόμενους μουσουλμάνους εκείνους που προσεύχονται τακτικά ή αν είναι γυναίκες, εκείνες που φορούν μαντήλα. Το Ισλάμ όμως για τον Τούρκο συγγραφέα δεν είναι μόνο οι λατρευτικές του εκδηλώσεις. "Το αν ένα άτομο είναι θρησκευόμενο ή όχι έχει να κάνει με το αν αυτό φέρει συγχρόνως συγκεκριμένες ηθικές αξίες και αρχές. (...) Οι θρησκευόμενοι στην πράξη δεν ξεπερνούν κατά τη γνώμη μου το 60% όλων των Τούρκων μουσουλμάνων", σημειώνει ο Κιλίτς.

Αναφορικά με την έρευνα ο Κιλίτς σχολιάζει: "Η πλειοψηφία των μουσουλμάνων στην Τουρκία μοιάζουν με τους Ουμαγιάδες του δεκάτου εβδόμου αιώνα. Η προσευχή, όπως λέει το Κοράνι, είναι μια πράξη προσωπικής εξέγερσης έναντι της αδικίας. Οι Ουμαγιάδες αντίθετα εξελάμβαναν την καθημερινή προσευχή σαν πράξη υπακοής προς τον Σουλτάνο, το κράτος, την εξουσία". Η προσευχή, σημειώνει, πρέπει κανονικά να απευθύνεται στον Θεό. Αλλά δεν είναι αυτή η περίπτωση της σημερινής Τουρκίας. "Η τακτική προσευχή έχει γίνει κάτι σαν ένδειξη υπακοής προς την πολιτική εξουσία. Ακόμη και στα τζαμιά ακούει κανείς ιεροκήρυκες που αντικατοπτρίζουν ολοένα περισσότερο τις θέσεις της κρατούσας πολιτικής", συμπληρώνει ο ίδιος λέγοντας ότι η όλη συζήτηση περί πίστης θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τα ανθρώπινα δικαιώματα, τις πανανθρώπινες αξίες, τη συνείδηση ακόμη και τη λογική. "Πολλοί άθεοι συμπεριφέρονται πιο ευσυνείδητα και ηθικά από πολλούς μουσουλμάνους".

Υπό πίεση οι άθεοι

Η Σελίν Ετσγκεχέν είναι πρόεδρος του Συλλόγου Αθένων. Θεωρεί ότι ο Ερντογάν άσκησε πίεση σε μια ολόκληρη γενιά να στραφεί στη θρησκεία, κάτι όμως που επέφερε τελικά τα αντίθετα αποτελέσματα. Έτσι σήμερα, εκτιμά η ίδια, η θρησκεία απαξιώνεται με το να ταυτίζεται με το κράτος. Από την πλευρά τους οι άθεοι πρεσβεύουν ότι κράτος και θρησκεία θα πρέπει να διαχωρίζονται, ώστε όσοι θέλουν να στραφούν στην πίστη να το κάνουν μόνοι τους. Επίσης η ίδια παρατηρεί ότι "σήμερα περισσότεροι άνθρωποι έχουν το θάρρος να δηλώσουν άθεοι", ταυτόχρονα όμως οι ίδιοι βρίσκονται υπό μεγάλη κοινωνική πίεση στη σημερινή Τουρκία κι αυτό οφείλεται στην πολιτική και τις επιλογές της πχ. στο ότι εν έτει 2019 τα θρησκευτικά παραμένουν υποχρεωτικό μάθημα στα σχολεία.

Τούντσα Εγκρετέν

Επιμέλεια: Δήμητρα Κυρανούδη

Πηγή: [Deutsche Welle](#)

[Διαβάστε το άρθρο στο Capital.gr](#)